

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

JAARLIKSE NASIONALE ASSESSERING 2012
GRAAD 9 WISKUNDE
TOEST (BRAILLE)
MEMORANDUM

PUNTE: 140

Hierdie memorandum bestaan uit 9 bladsye.

Belangrike inligting

- Hierdie is 'n merkgelyk. Waarleerders verskillende, maar logiese strategieë gebruik het om probleme op te los, moet hulle krediet daarvoor kry.
- Tensy anders vermeld, moet leerders watslegsantwoorde gee, volpunte kry.
- Konsekwenheid en akkuraatheid word verwag. Onderstreep foute WAT die leerling maak.

SLEUTEL	
M	Punt vir metode
CA	Punt vir konsekwenheid en akkuraatheid
A	Punt vir akkuraatheid

VRAAG 1

	1.1	C	1.2	B	1.3	C	1.4	C	1.5	B	Gee 1 punt vir elke korrekte antwoord
	1.6	B	1.7	C	1.8	C	1.9	C	1.10	B	

[10]

VRAAG 2

2.1 $3,56 \times 10^{-6}$ ✓ **A**

Antwoord: 1 punt (1)

2.2.1 $(3x)^3 + 2x^3$

$= 27x^3 + 2x^3$ ✓ **A**

$= 29x^3$ ✓ **CA**

$27x^3 + 2x^3$: 1 punt
Antwoord = $29x^3$: 1 punt (2)

- 2.2.2 $\frac{a^2b^2}{ac^2} \times \frac{4a^2bc}{20b^3}$
 $= \frac{4a^4b^3c}{20ab^2c^2} \checkmark$
 $= \frac{a^3}{5c} \checkmark \checkmark$
- Antwoord: 2 punte
 $= \frac{4a^4b^3c}{20ab^2c^2} \checkmark$: 1 punt
 $\frac{a^3}{5c}$: 1 punt (2)
- 2.3.1 $4ab(5a^2b^2 + 2ab - 3)$
 $= 20a^3b^3 \checkmark + 8a^2b^2 \checkmark - 12ab \checkmark$ **A**
- Distributiewe wet: 1 punt per term
 $20a^3b^3$: 1 punt
 $8a^2b^2$: 1 punt
 $-12ab$: 1 punt (3)
- 2.3.2 $(2x - 1)^2 - (x + 1)(x - 1)$
 $= 4x^2 - 4x + 1 \checkmark - x^2 + 1 \checkmark$ **M**
 $= 3x^2 - 4x + 2 \checkmark$ **CA**
- Uitbreiding: 1 punt
Vereenvoudiging: 1 punt
Antwoord: 1 punt (3)
- 2.4.1 $8p^3 + 4p^2$
 $= 4p^2 \checkmark (2p^2 + 1) \checkmark$ **A**
- Gemenefaktor: 1 punt
 $(2p^2 + 1)$: 1 punt (2)
- 2.4.2 $9p^2 - 36q^2$
 $= 9(p^2 - 4q^2) \checkmark$ **M**
 $= 9(p - 2q)(p + 2q) \checkmark$ **A**
OF
 $= (3p - 6q)(3p + 6q) \checkmark$ **A**
 $= 3(p - 2q)3(p + 2q)$ **A**
 $= 9(p - 2q)(p + 2q) \checkmark$ **A**
- Gemenefaktor: 1 punt
Verskiltussen twee kwadrate: 1 punt (2)
- 2.4.3 $tx - ty - 2x + 2y$
 $= t(x - y) \checkmark - 2(x - y) \checkmark$ **M/A**
 $= (x - y) \checkmark (t - 2) \checkmark$ **M/A**
OF
 $= x(t - 2) \checkmark - y(t - 2) \checkmark$
 $= (t - 2) \checkmark (x - y) \checkmark$
- Gemenefaktor t : 1 punt
Gemenefaktor -2 : 1 punt
Gemenefaktor $(x - y)$: 2 punte (4)
- 2.5.1 $3(x + 6) = 12$
 $x + 6 = 4 \checkmark$ **M**
 $x = -2 \checkmark$ **CA**
OF
 $3x + 18 = 12$
 $3x = -6 \checkmark$ **M**
 $x = -2 \checkmark$ **CA**
- Deeldeer 3: 1 punt
Antwoord: 1 punt
OF
-18 albei kante: 1 punt
Antwoord: 1 punt (2)

- 2.5.2 $x^2 - 2x = 0$
 $x(x - 2) = 0$ ✓ M
 $x = 0$ ✓ of $x = 2$ ✓ CA
 Gemeenefaktor: 1 punt
 Antwoord: 2 punte
 (1 punt per antwoord) (3)
- 2.5.3 $\frac{x+1}{3} - \frac{x-1}{6} = 1$
 $2(x+1) - (x-1) = 6$ ✓ M
 $2x + 2 - x + 1 = 6$ ✓ CA
 $x = 3$ ✓ CA
 Vermenigvuldig met 6: 1 punt
 Uitbreiding: 1 punt
 Antwoord: 1 punt (3)
- 2.5.4 $2^{x+1} = 32$
 $2^{x+1} = 2^5$ ✓ M
 $x + 1 = 5$ ✓ M / CA
 $x = 4$ ✓ CA
 2^5 : 1 punt
 Toepassing van eksponent wet: 1 punt
 Antwoord: 1 punt (3)

[30]

VRAAG 3

- 3.1 Aantalseuns = $\frac{3}{4}$ ✓ $\times 240 = 180$ ✓ M / CA
 $\frac{3}{4}$: 1 punt
 Antwoord: 1 punt (2)
- 3.2 Spoed = $\frac{\text{afstand}}{\text{tyd}}$ M / A
 $40 \text{ km/h} = \frac{9 \text{ km}}{\text{tyd}}$ ✓
 $\text{tyd} = \frac{9}{40} \times 60$ ✓ M
 OF $0,225 \times 60 \text{ minute}$
 $= 13,5 \text{ minute}$ ✓ CA
 Formule / Vervanging: 1 punt
 $\frac{9}{40}$: 1 punt
 Antwoord: 1 punt (3)
- 3.3 $A = P(1+i)^n$ ✓ M / A
 $= R12\,000(1+0,065)^5$ ✓ M
 $= R16\,441,04$ ✓ CA
 OF
 $A = P\left(1 + \frac{r}{100}\right)^n$ ✓
 $= R12\,000\left(1 + \frac{6,5}{100}\right)^5$ ✓
 $= R16\,441,04$ ✓
 OR
 Jaar 1: $12\,000 \times 6,5\% = 780$
 Jaar 2: $12\,780 \times 6,5\% = 830,70$
 Jaar 3: $13\,610,7 \times 6,5\% = 884,70$
 Jaar 4: $14\,495,4 \times 6,5\% = 942,20$
 Jaar 5: $15\,437,6 \times 6,5\% = 1\,003,44$
 Daar sal R16 441,04 in sy rekening wees
 Formule: 1 punt
 Vervanging: 1 punt
 Antwoord: 1 punt (3)
- 3.4.1 15% kontant = $\frac{15}{100} \times R15\,000$
 $= R2\,250$ ✓ A
 Antwoord: 1 punt (1)
- 3.4.2 $A = P(1+ni)$ ✓ CA van 3.4.1
 $= R12\,750 \times [1 + 2(0,1)]$ ✓
 $= R15\,300$ ✓
 Formule: 1 punt
 Vervanging: 2 punte
 Antwoord: 1 punt

OF

$$\begin{aligned} SI &= \frac{Pnr}{100} \checkmark \\ &= \frac{R12\,750 \checkmark (2)(10) \checkmark}{100} \checkmark \\ &= R2\,250 \\ \text{Totalebedrag} &= R12\,750 + R2\,250 \\ &= R15\,300 \checkmark \end{aligned}$$

OF

Formule: 1 punt
Vervanging: 1 punt
Vervanging: 1 punt
Antwoord: 1 punt (4)

3.4.3   Maandelikse paaielemente = $R15\,300 \div 24 \checkmark$ **CA van 3.4.2**
 $= R637,50 \checkmark$

$R15\,300 \div 24$: 1 punt
Antwoord: 1 punt (2)

[15]

VRAAG 4

4.1 $18 \checkmark$ en $23 \checkmark$ **A**

Antwoord: 2 punte
1 punt per term (2)

4.2   Tel 5 by die laaste term om die volgende term te kry. **A**

Korrekte antwoord: 1 punt (1)

4.3 $T_n = 5n - 2 \checkmark \checkmark$ **A**

Antwoord: 2 punte (2)

4.4 $T_n = 5n - 2$ **CA van 4.3**
 $38 = 5n - 2 \checkmark$ **CA**
 $40 = 5n \checkmark$ **M**
 $\therefore 8 = n \checkmark$ **A**

Vervanging in die formule: 1 punt
Oplos van vergelyking: 1 punt
Antwoord: 1 punt (3)

[8]

VRAAG 5

5.1.1 Parallel✓

Antwoord: 1punt (1)

5.1.2 $y = -2$ ✓

Antwoord: 1punt (1)

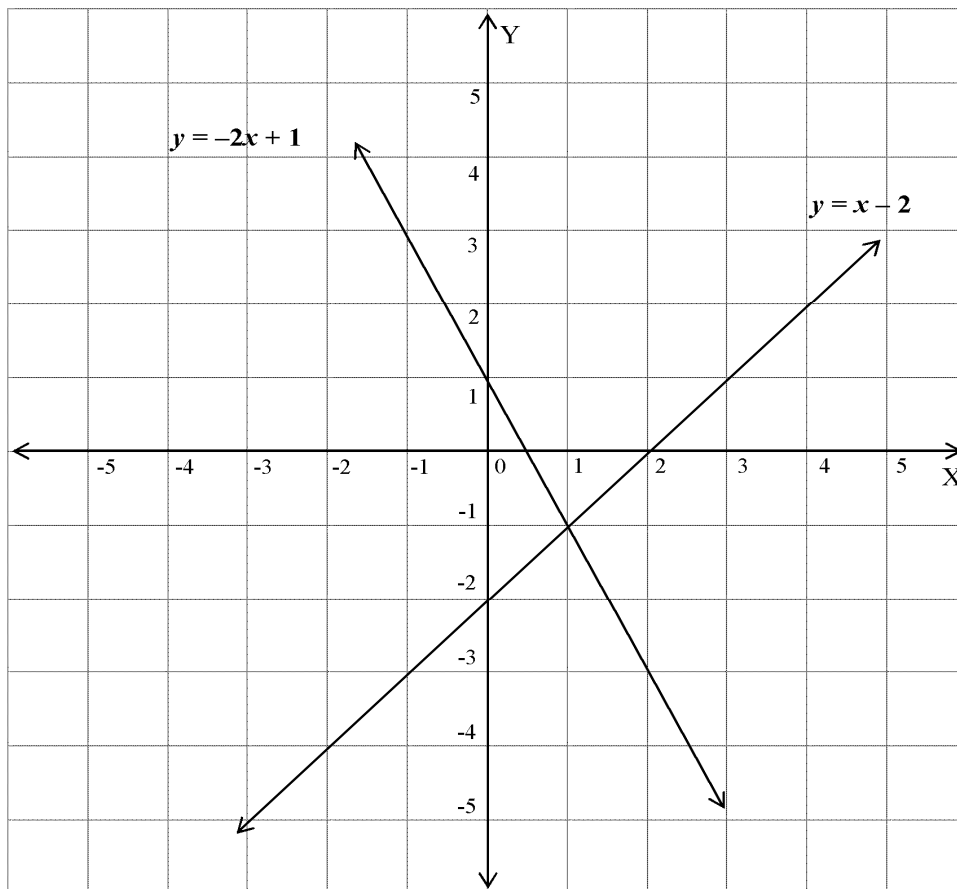
5.1.3 4 ✓

Antwoord: 1punt (1)

5.1.4 Nie-lineêrefunksie✓

Antwoord: 1punt (1)

5.2.1

X-afsnit en Y-afsnit: 2 punte per grafiek✓✓ + ✓✓

Gradiënt: 1 punt per grafiek✓ + ✓

Korrekte benoeming van grafiek: 1 punt per grafiek✓ + ✓

(8)

5.2.2 By snypunt: $-2x + 1 = x - 2$ ✓
 $-3x = -3$
 $x = 1$
 en $y = (1) - 2 = -1$
 $\therefore T(1; -1)$ ✓

Vergelyking: 1 punt
 Antwoord: 1 punt

(2)

OR

$y = -2x + 1$ If $x = 1$; $y = (-2(1) + 1) = -1$

$y = x - 2$ If $x = 1$; $y = 1 - 2 = -1$

Dus is hierdie punt op albei grafieke en moet dit die snypunt wees.

[14]

VRAAG 6

6.1 6.1.1 $2x + 3x + 4x = 180^\circ$ ✓ (< e op 'n reguitlyn / $T\hat{Q}R$ is gestrekte hoek) ✓ M/A

$9x = 180^\circ$
 $x = 20^\circ$ ✓ A

Bewering: 1 punt
 Rede: 1 punt
 Antwoord: 1 punt

(3)

6.1.2 $y = 3x$ ✓ (verwisselende hoeke; $PQ \parallel RS$) ✓ M
 $y = 60^\circ$ ✓ CA vir 6.1.1

Bewering : 1 punt
 Rede: 1 punt
 Antwoord: 1 punt

(3)

6.1.3 $\hat{S} = T\hat{Q}P$ ✓ (ooreenkomstigehoeke; $PQ \parallel RS$) ✓ M
 $Z = 2x^\circ$

$Z = 40^\circ$ ✓ A

OF

$R\hat{Q}S + \hat{R} + \hat{S} = 180^\circ$ ✓ (som van binnehoeke van $\triangle = 180^\circ$.) ✓ M

$4x + y + z = 180^\circ$

$80^\circ + 60^\circ + z = 180^\circ$

$z = 180^\circ - 140^\circ$

$z = 40^\circ$ ✓ A

OF

$T\hat{Q}P + P\hat{Q}R = \hat{R} + \hat{S}$ (buitehoek van $\triangle =$ die som van teenoorstaande binnehoeke) ✓ ✓ M

$2x + 3x = y + z$

$5x = 60^\circ + z$

$100^\circ = 60^\circ + z$

$z = 40^\circ$ ✓ A

Bewering : 1 punt
 Rede: 1 punt
 Antwoord: 1 punt

(3)

6.2 $\triangle STV \equiv \triangle ABC$ ✓ ($S, <, S$) ✓ A

Bewering met hoekpunte in die korrekte volgorde: 1 punt
 Rede : 1 punt

(2)

6.3.1 In $\triangle ABD$ en $\triangle ACD$

$AB = AC$ (gegee) ✓ A

$BD = CD$ (gegee) ✓ A

$AD = AD$ (gemeenskaplikesy) ✓ A

$\therefore \triangle ABD \equiv \triangle ACD$ (s,s,s) ✓ A

OR

In $\triangle ABD$ en $\triangle ACD$

Korrete bewering en rede: 1 punt
 Korrete bewering en rede: 1 punt
 Korrete bewering en rede: 1 punt
 Korrekte afleiding en rede: 1 punt

(4)

$\angle ABD = \angle ACD$ (teenoorstaande. hoeke van 'n vlieër)

$AB = AC$ (gegee) ✓

$BD = CD$ (gegee) ✓

$\therefore \triangle ABD \equiv \triangle ACD$ (s, $\angle$, s) ✓

6.3.2 In $\triangle ABE$ en $\triangle ACE$

$AB = AC$ (gegee) ✓ **A**

$AE = AE$ (gemeenskaplikesy) ✓ **A**

$\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ (ooreenst $\angle$ van kongruente Δ e/

hoeklyne wat sny) ✓ **A**

$\therefore \triangle ABE \equiv \triangle ACE$ (s, $\angle$, s) ✓ **A**

OF

In $\triangle ABE$ en $\triangle ACE$

$AB = AC$ (gegee) ✓

$\hat{A}\hat{B}E = \hat{A}\hat{C}E$ (teenoororgelykesyevan Δ) ✓

$\hat{B}\hat{A}E = \hat{C}\hat{A}E$ (ooreenst $\angle$ van kongruente Δ e) or

$BE = EC$ (AD kruis BC) ✓

$\therefore \triangle ABE \equiv \triangle ACE$ ($\angle$, $\angle$, s) ✓

Korrektebewering en rede: 1 punt

Korrektebewering en rede: 1 punt

Korrektebewering en rede: 1 punt

Korrekteafleiding en rede: 1 punt

(4)

6.3.3 $\hat{A}\hat{E}C + \hat{A}\hat{E}B = 180^\circ$ (supplementêre hoeke op BC) ✓ **A**

Maar $\hat{A}\hat{E}C = \hat{A}\hat{E}B$ (ooreenst $\angle$ van kongruente Δ e) ✓ **A**

$\therefore \hat{A}\hat{E}C = \hat{A}\hat{E}B = 90^\circ$ ✓ **A**

OF

$BC \perp AD$ ✓✓ (hoeklyne van 'n vlieër) ✓

Korrektebewering en rede: 1 punt

Korrektebewering en rede: 1 punt

Gevolgtrekking: 1 punt

(3)

6.3.4 AE is loodreg op BC **A**

Antwoord: 1 punt

(1)

6.4 $\frac{AB}{ED} = \frac{BC}{DF}$ (eweredige sye van gelykvormige Δ e) ✓✓ **A**

$\frac{AB}{6 \text{ cm}} = \frac{15 \text{ cm}}{(15)(6)}$ ✓ **A**

$AB = \frac{10}{10} \text{ cm}$

$AB = 9 \text{ cm}$ ✓ **A**

Eweredigesye en rede: 2 punte

Vervanging: 1 punt

Antwoord: 1 punt

(4)

[27]

VRAAG 7

- 7.1 $D'(-1; 1)✓$ $E'(1; 1)✓$ **A** Antwoord: 2 punte
1 punt per koördinaat-paar (2)
- 7.2 $A'(1; 7)✓$ $B'(1; 1)✓$ **A** Antwoord: 2 punte
1 punt per koördinaat-paar (2)
- 7.3 Die omtrek = $(3 + 1,5 + 1 + 1 + 2 + 0,5)$ eenhede = 9 eenhede✓✓ **M/A** Lengte van kleinere sye: 1 punt
OR Antwoord: 1 punt (2)
 $(6+3+2+2+4+1)÷2= 9$ eenhede
- 7.4 Opp. van figuur P : Opp. van verkleindefiguur = $\frac{1}{4} : \frac{1}{4}✓✓$ **M/A** Antwoord: 2 punte
OF (Afmettingsgehalveer: opp. = $\frac{1}{4}$ van oorspronklike area)
Oppervlak van Fig P tot oppervlak van verkleinde Fig = 1:0,25 of $1:\frac{1}{4}$ (2)
OF
Oppervlak van Fig P tot oppervlak van verkleinde Fig = 10:2,5

[8]

VRAAG 8

8.1	3-D figuur	Naam van figuur	Aantalvlakke	Aantalhoekpunte	Aantalrande	1 punt vir elke antwoord
		Silinder✓	3 vlakke✓	Geenhoekpunte✓	2 rande✓	
	Vorm van vlakke: Sirkel✓ en reghoek✓					(6)

- 8.2 Die buite-oppervlakte van 'n reghoekige prisma is:
 $= 2(l \times b) + 2(l \times h) + 2(b \times h)✓$
 $= 2(7,2 \times 5) + 2(7,2 \times 3,32) + 2(5 \times 3,32)m^2✓✓$
 $= (72 + 47,808 + 33,2)m^2✓✓$
 $= 153,01 m^2✓$
 OF
 $2lb + 2(l + b)h✓$
 $= 2(7,2 \times 5) + 2(7,2 + 5)3,32✓✓$
 $= 72m^2 + 81,01m^2✓✓$
 $= 153,01 m^2✓$ (5)
- Formule&vervanging: 3 punte
Berekening: 1 punt
Antwoord: 1 punt

8.3 Volume van silinder = 1000 cm^3
 $\pi r^2 h = 1000 \text{ cm}^3 \checkmark \checkmark \text{ M}$
 $\pi(2.82)^2 h = 1000 \text{ cm}^3 \checkmark \text{ M}$
 $h = 40,0268 \text{ cm} \approx 40 \text{ cm} \checkmark \text{ CA}$

Formule & vervanging: 2 punte
 Berekening: 1 punt
 Antwoord: 1 punt (4)

[15]

VRAAG 9

9.1.1	Klasinterval	Telmerkies	Frekwensie	1 punt per interval
	1 – 10	—	0	✓
	11 – 20	II	2	✓
	21 – 30		12	✓
	31 – 40		9	
	41 – 50	II	7	✓
				A (4)

9.1.2 (a) Modale klas 11 – 20 ✓ antwoord (1)

9.1.2 (b) A = 9 ✓ antwoord (1)

9.1.2 (c) B = 20 ✓ antwoord (1)

9.1.2 (d) 16 ✓ antwoord (1)

9.2.1 Variasiewydte (omvang) = $10 - 5 = 5 \checkmark \text{ A}$
 5 5 6 7 8 8 9 9 9 10
 Mediaan = $8 \checkmark \text{ A}$

Variasiewydte (omvang): 1 punt
 Mediaan: 1 punt (2)

9.2.2 Modus = 5 ✓ Antwoord: 1 punt (1)

9.2.3 Gemiddeld = $\frac{5+7+7+5+5+5+7+5+5+8+6}{10} \checkmark \checkmark \text{ M}$
 $= 6 \checkmark \text{ A}$

Formule: 1 punt
 Antwoord: 1 punt (2)

[13]

TOTAAL: 140